

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลปากกราน : กรณีศึกษา หมู่ที่ 13 ตำบลปากกราน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลปากกราน หมู่ที่ 13 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลปากกราน หมู่ที่ 13 การวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมคิดตามประเมินผล ด้านการร่วมปฏิบัติ และได้นำผลการวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนนการ

ดำเนินโครงการ นำผลแนวทางการแก้ไขและสัมพันธผู้ที่เกี่ยวข้องผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน ประชาชน เพื่อรับฟังแนวทางทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลปากกราน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชาย จำนวน 8 คน มีอายุ 26-60 ปี ประชาชนทั่วไป มีสถานภาพสมรส มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท มีอาชีพ เกษตรกรรม, รับจ้าง มีการศึกษา ประถมศึกษา มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนต่ำกว่า 2 ปี มีแหล่งที่ให้ข้อมูล ข่าวสารใน การเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้าน สมาชิก อบต. และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบล และได้รับข่าวสารการจัดทำแผนยุทธศาสตร์จากเอกสารประชาสัมพันธ์และจากผู้นำชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับทราบเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากกราน โดยสามารถสรุปของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้ คือ

2. ประเด็นสำคัญที่เป็นปัญหาการมีส่วนร่วม ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ปัญหาการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ

2.1 ด้านการรับรู้ในการดำเนินโครงการ ของ หมู่ที่ 13 องค์การบริหารส่วนตำบลปากกราน : อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการรับรู้ในการดำเนินโครงการจากหอกระจายข่าวและการประชาคมประจำหมู่บ้าน เกี่ยวกับการดำเนิน โครงการแต่หลังจากการประชาคมการร่วมรับรู้อยู่ในระดับต่ำลง

2.2 ด้านการร่วมคิดในการดำเนินโครงการ คือ ประชาชนมิได้ร่วมตัดสินใจในคัดสรรโครงการ ประชาชนเสนอโครงการที่ต้องการ แต่การจัดลำดับโครงการที่ที่ดำเนินเป็นการจัดตามลำดับที่มีใช้ลำดับตามความจำเป็น หรือความต้องการของประชาชน

2.3 ด้านการร่วมตัดสินใจ ปัญหาที่พบคือ ประชาชนรับทราบถึงการทำงานแต่ก็ไม่มีสิทธิในการตัดสินใจในการ เลือกโครงการ เพราะทาง อบต. มีแผนการทำงานไว้แล้ว

2.4 ด้านการร่วมติดตามประเมินผล ปัญหาที่พบ คือ การดำเนินโครงการอยู่ในความรับผิดชอบของผู้รับเหมา ประชาชนมีหน้าที่เป็นคณะกรรมการลงชื่อรับงานเมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้วเท่านั้น

2.5 ด้านการร่วมปฏิบัติ ไม่มีการแต่งตั้งประชาชนที่มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเข้าไปร่วมดำเนินโครงการ

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ เพื่อ 1) ส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ข่าวสาร ได้อย่างทั่วถึง 2) ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และสิทธิของ ประชาชนในการพัฒนาชุมชนตนเอง 3) จัดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการตามความต้องการและเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น 4) ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ คือ ที่บรรจุไว้ในแผนเกี่ยวกับปัญหาของหมู่บ้าน

อภิปรายผล

การศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ของหมู่ที่ 13 องค์การบริหารส่วนตำบลปากกราน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้พบว่าปัญหาการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมติดตามประเมินผล ด้านการร่วมปฏิบัติ

โดยภาพรวมแล้วประชาชนมีส่วนร่วมในดำเนินโครงการอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นริศ ขำรุรักษ์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานที่พัฒนาชนบทของสภาตำบล จังหวัดของหนองบัวลำภูว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวางแผนอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นผลการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ปรากฏอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ตรีรัตน์ ศิริจันทโรภาส และคณะ (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับต่ำและค่อนข้างจำกัดอยู่เพียงแค่ การรับรู้ ข่าวสารข้อมูลส่วนการตัดสินใจเชิงนโยบาย หรือการตรวจสอบยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในครั้งนี้ได้มีการเก็บข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มคนทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลปากกระแจะ และด้านผู้นำชุมชนและประชาชน ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่สะท้อนจากทั้งผู้บริหารเจ้าหน้าที่และประชาชน ซึ่งเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท สิทธิ และหน้าที่ ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจากทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำรอง บำเพ็ญ (2548 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และสำหรับความเข้าใจในบทบาทของประชาชนเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล นั้นได้สะท้อนในผลการวิจัยของ จิรัฐภาคย์ อินแก้ว (2549 : บทคัดย่อ) ซึ่งปรากฏว่ากิจกรรมที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกเทศบาล

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีบทบาทสำคัญมากในการพัฒนาท้องถิ่นผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเสนอ ยุทธศาสตร์การทำให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารได้อย่างทั่วถึง ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ 1) จัดช่องทางสื่อสารให้ประชาชนได้รับรู้เกี่ยวกับการดำเนิน โครงการและจัดกิจกรรมการติดตามประเมินผลและรายงานให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง 2) การให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และสิทธิของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตนเอง ประกอบด้วย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการปฏิบัติการสร้างชุมชนเข้มแข็ง 3) จัดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการตามความต้องการและเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น 4) ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการดำเนิน โครงการ คือ ที่บรรจุไว้ในแผนเดียวกับปัญหาของหมู่บ้าน พิริยา เสนาะรัตน์ (2555 : บทคัดย่อ) งานวิจัยของชัยพร พานิชอัตรา (2543 : บทคัดย่อ) ได้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์และการใช้ยุทธวิธีการเปลี่ยนแปลงในการฝึกอบรมประชาชนทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มขึ้นทั้ง 5 ด้าน ส่วนงานวิจัยของ พิริยา เสนาะรัตน์ ได้ใช้ให้เห็นถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งโดยใช้กระบวนการ 1) ร่วมกันค้นหาพื้นที่ 2) เป็นการสร้างภาคีในการทำงาน 3) การกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนของชุมชนรวมทั้งมือปฏิบัติและรับผิดชอบ สามารถทำให้ประชาชนตระหนักว่าการทำตนเองการมีส่วนร่วมในกระบวนการรับรู้ปัญหาของชุมชนและร่วมปฏิบัติงานในชุมชนเป็นหลักการที่สำคัญในการมีส่วนร่วมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะ

ผลของการศึกษา จากข้อค้นพบจนสามารถนำไปจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ และกำหนดเป็นโครงการพร้อมกับตัวชี้วัด ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลปากกราน ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ทั้ง อบต. ประชาชน ขาดความรู้ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่น อบต. เองไม่เห็นความสำคัญไม่มีวิธีการในการสร้างความเข้าใจกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมสำหรับประชาชน ก็ไม่มีความเข้าใจในบทบาท สิทธิและหน้าที่ของการเป็นสมาชิกในชุมชน ทั้ง 12 โครงการ ต่างโทษกันไปมา ผู้วิจัย เห็นว่า ควรจัดวิธีการที่เสนอให้เห็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วม คือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติสร้างความเข้าใจและจัดให้ประชาชนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งตามยุทธศาสตร์ที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้

2. ผู้วิจัยศึกษาถึงข้อสังเกตลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านว่าปัจจัยสำคัญหรือในการทำให้หมู่บ้านขาดเอกภาพ พื้นที่ของหมู่ที่ 13 แบ่งเป็น 2 ส่วนส่วนแรก อยู่ชายคลองไถลัดและโรงเรียนอีกส่วนหนึ่งอยู่หลังวัดและโรงเรียน การแบ่งเป็น 2 ส่วน ทำให้ประชาชนมีการปฏิสัมพันธ์น้อย ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ควรร่วมกันหาวิธีการที่จะทำให้ ประชาชน ได้มีปฏิสัมพันธ์ และร่วมมือกันมากขึ้น เช่น จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดการร่วมมือของประชาชน ทั้ง 2 ส่วนของหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการประเมินผลการปฏิบัติในโครงการ 12 โครงการนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานครั้งต่อไป

2. ควรทำการวิจัยเชิงปริมาณให้ครอบคลุมเป็นกลุ่มเป้าหมายในภาพรวมกับประชาชนในหมู่บ้าน